

Zgodovinsko stara lipa pogorela. V Mačkovcu pri podružni cerkvi sv. Janeza Krstnika pri Novem mestu je pogorela večstoletna lipa. Pastirji so vsled mraza zakurili v votlem drevesu in povzročili njegovo uničenje.

Pri razkladanju z grozdem napolnjenega soda si je zlomila nogo žena posestnika Vavpotiča iz Pahe pri Nov. mestu.

Divji prašič zašel v vodo. Pri Kamniku je zašel 140 kg težek divji prašič pred turbinami Bonačevega električnega podjetja na Duplici v noči v valove. Pri pregledu stanja vode je strojnik Joško Ničman zapazil zver in še poklical tovariša Debevca, ki se je oborožil s sekuro. Oba možaka sta se lotila zveri, ki ni mogla nikamor iz vode, z revolverjem ter sekuro in sta jo tako dolgo obdelovala, dokler se ni ubita potopila in so jo izvlekli iz vode pred tovarno Remec.

Redek slučaj kravje smrti. V Laborcah pri Šmartnem v okolici Kranja je zašla krava posestnika Drakslerja na železniškem tiru med dva vagona, ki sta jo podrla na tla in kolesa so jej odrezala glavo.

Spremembe celjskega avtobusnega prometa. Za zimsko polletje veljajo pričeni s 1. oktobrom, sledeče spremembe: 1. Proga Celje—Rogaška Slatina se skrajša do št. Jurija ob južni žel., s povratkom od tam od 13. 34 proti Celju. 2. Proga Celje—Rečica se skrajša do Mozirja in opusti jutranja in večerna vožnja. 3. Proga Celje—Logarska dolina se skrajša do Luč; ta avtobus bo vozil tudi v trg Rečico (poleti je vozil mimo trga). 4. Na progi Celje—Podsreda se zniža voznina na 38 Din za celo progo, za ostale postaje sorazmerno. 5. Za čas od 1. oktobra do 1. junija se zniža nekoliko tudi voznina na progi Celje—Luče, oziroma Celje—Mozirje. 6. Na vseh progah se vpeljejo tour-retour karte, veljavne dva dni, z 10 do 20% popustom, to pa samo s konečnimi postaj in najvažnejših. Na vseh drugih progah ostane vse neizpremenjeno.

Sanatorij v Mariboru. Gosposka 49, telefon 2358. Lastnik in vodja kirurg dr. Čerňič Mirko. Najmoderneje opremljen za operativne slučaje. Diatermija, višinsko solnce, tonizator, žarnica »Hala«, enterocleaner. 1464

Ljudska samopomoč v Mariboru naznanja cenj. občinstvu Dravske banovine, da je ustanovila s 1. oktobrom 1931 peto skupino z oddelki A-IV, B-IV, C-IV in D-IV. V te oddelke se sprejmejo do preklica vse zdrave osebe od 51. do 90. leta in sicer za Din 1000, 2000, 4000 in 10.000, oziroma iz vseh oddelkov za 17.000 Din podpore. Ker se sprejme za vsak oddelke le omejeno število starejših članov, je takojšnji pristop jako priporočljiv. 1458

Velik napredek v negovanju zob. Eden največjih neprijateljev zob je brezdomno kamen — povzročitelj mnogih hudih obolenj. Zobni kamen se v večini slučajev odstranjuje z mehaničnimi sredstvi, kar povzroča bolečine in izgubo časa. Sedaj pa vsebuje priljubljeni Sargov Kalodont dodatek sulfocinoleata po dr. Bräunlichu in je poleg svojih že znanih odlik dobil še neprecenljivo novo svojstvo, katero odpravi zobni kamen in prepreči njegovo tvoritev in pri tem niti malo ne škoduje zobem. Ta novi dodatek v Sargovem Kalodontu predstavlja velik napredek na polju negovanja zob.

Zopet došlo novo blago po nepričakovano nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom v Trpinovem Bazarju, Maribor, Vetrinjska 15. 376

Filmski operaterji kot čudodelni zdravniki.

Dva filmska operaterja sta vstrajno živela dolgo časa v deželi Eskimov, da bi filmala običaje prebivalcev. Ker so pa Eskimi nezapljivi, sta morala upotrebiti zvijače, da sta premagala strah pred kamero. Ko so postali prebivalci bolj zaupljivi, so smatrali tujce kot »medicince«, od katerih so pa tudi zahtevali zdravljenje. K sreči sta imela v zalogi Aspirin-tablete, ki pri prehlajenju, influenci, gripi, revmatizmu itd. vedno pomagajo. Tako sta olajšala marsikatero bolečino, pridobila sta si hitro zaupanje Eskimov in z bogato zbirko sta se povrnila v svojo domovino.

Iz zgodovine denarja.

Postanek denarja je v najtesnejši zvezi z razvojem trgovine. Ker se je posluževalo trgovanje v začetku kulturne zgodovine medsebojnega menjavanja, radi tega so iskali blago, kojega cena bi naj služila kot podlaga za oceno onih predmetov, ki so prišli v poštev pri menjavanju. Izkušnja je človeka poučila, da so živina, žito in sploh življenske potrebščine najbolj prikladne, igrati isto vlogo kakor v poznejših časih kovani denar.

Še danes se poslužujejo nizkokulturni narodi raznih živil mesto denarja. Domačini v Guatemali rabijo kakavova zrna kot denar. Pri Indijancih v Boliviji ima poper denarno vrednost, na Filipinskem otočju riž in pri Mongolih v tablice stisnjen čaj. Drugi priprosti narodi so si izbrali za denar: okraske, školjke, bisere, barvano kamenje in kovine, dokler si niso priborili baker, srebro in zlato plačilno vrednost, ki se je razširila po celem kulturnem svetu.

Po indijskih pokrajinah in po velikih otokih Južnega morja obstoji še danes pri tamošnjem prebivalstvu navada, da plačujejo pri trgovanju z biseri. Po otokih v Indijskem Oceanu služijo za denar školjke, zobi morskega volka, nojevo perje in kože divjih živali.

V stari Mehiki, v deželi Aztekov, so veljala poleg zlata za največjo dragocenost kakao-zrna, katera so nasuli po 24 tisoč v eno vrečo. Posestnik vreče s kakao zrni je veljal kot bogat mož, ki si je lahko preskrbel vsako razkošje. V Peru v južni Ameriki so posedali gotove vrste orehi isto veljavo. V zgodnjem srednjem veku so sprejemali mesto denarja celo po Evropi poper. Odredba švicarskega mesta Zürich iz leta 1345 je uredila čuden plačilni promet s poprom. V Tibetu v osrednji Aziji so plačevali nekdanji z orehi. Laplandci na severu so izdelovali sir iz mleka od severnega jelena, ki je imel plačilno moč.

Tablice stisnjenega čaja veljajo za denar ne samo pri Mongolih, ampak tudi pri drugih narodih osrednje Azije. Čaj kot denar je bil prvotno v navadi na Kitajskem v dobi prvih cesarjev iz Ming rodbine, ki je plačevala v tej obliki vojaštvo.

Tudi tobak so usiljevali španski ter portugalski osvojevalci, ki so odkrili to rastlino v severni Ameriki, pri prodiranju po južni Ameriki domačinom kot plačilno sredstvo. Kot plačilo za opravljeno delo je porinil belokožni vojak Indijancu cigaro v usta. V Virginiji v Združenih državah, v zibelki po celem svetu znane viržinke, so nekdanj

prejemali zamorci tobakovo listje kot plačilo.

Narodi, ki so se pečali s poljedelstvom in živinorejo, so smatrali v prastarih časih živino za denar. V dobi starogrškega pesnika Homerja so cenili vsako premoženje po stanju živine. Lepo okrašen trinožnik je stal 12 volov, mlada sužnja 4 vole.

Zgodovinarji trdijo, da so začeli kovati prvi denar v Lidiji v Mali Aziji. Med razvalinami starolidskega mesta Sardes, kjer je vladal pravljeno bogati kralj Kröz, so našli najstarejši kovani denar.

★

Vinske sode različne velikosti prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Sladkor za 1 Din pri kg dražji. Vlada je povišala trošarino na sladkor. Dozdaj je ta trošarina znašala 5 Din pri kilogramu, sedaj je povišana na 6.65 Din pri kg, torej za 1.65 Din. To velja za sladkor v kockah, kristal in prah. Donos trošarine na sladkor je znašal leta 1929 — 514.1 milijona Din, leta 1930 pa 486.5 mil. Din. S povišanjem trošarine na sladkor bo državna blagajna pridobila, ako ostane vporaba sladkorja na isti višini, okoli 150 milijonov Din. Da ne bi sladkorne tovarne v naši državi povišale cen sladkorja za znesek, za kolikor je bila zvišana trošarina, je vlada istočasno znižala uvozno carino za sladkor v kosih od 4.40 na 3.45 Din. Novi zakon tudi odreja, da se cene sladkorja v podrobnih razprodaji in v tovarnah ne smejo zvišati za več kot za 1 Din v primeri s ceno, ki je bila v veljavi 15. avgusta tega leta.

Prva razstava rodovniške živine in premovanje, združena s plemenskim sejmom, se vrši v Slovenjgradcu dne 15. t. m. ob 9. uri dopoldne. Razstavljen bo 15 starejših bikov, 5 mladih bikcev, 120 krav in 20 telic. Vse te živali, predvsem krave, so glede uporabnosti (mlečnosti) kontrolirane po uradnih organih ter so pri vseh lastnikih živali v vpogled uradno overjeni rodovniški izpiski in podatki glede mlečnosti ter pokolenja. Zanimanci za našo belo marikadvorsko živino, ki je najbolj priljubljena na dunajskem trgu in glede katere se občuti v Avstriji najmanjša oddajna kriza. Obiščite razstavo in sejem v čim večjem številu! Razstavni odbor.

Velenje. Banska uprava je odredila, da se premovanje rodovniške živine ne vrši, kakor je bilo določeno, dne 5. oktobra, ampak je bilo preloženo na dan 16. oktobra. Premovala se bo izrecno le rodovniška živina. Radi tega se naznanja, da se bo živina od rodovniške komisije še enkrat pregledala in ocenila in z ozirom na dobljene točke živino obdržala, odnosno izbrisala iz rodovnika. Glede tega se opozarja vse člane, skrbite in negujte živino, da bo lepa in snažna in s tem sposobna za razstavo. Živina se mora prignati do 8. ure na sejmišče v Velenje, kjer se bo uvrstila po